

LAAR, Frans van, schooldirecteur (Antwerpen 3 maart 1883 - Antwerpen 16 augustus 1942).

Van Laar, die secretaris was van de Antwerpse tak van het Algemeen Nederlands Verbond (ANV), was in 1906 medeopsteller van Het Vlaamsch Programma, Verslag over de Vlaamische grieven en hun Herstel, dat naar aanleiding van het vijftigjarig bestaan van de Grievencommissie door het ANV werd uitgegeven. Het Programma was ingedeeld in acht rubrieken: onderwijs, bestuur, douanediens, mijnwezen, rechtswezen, krijgswezen, zeewezen en diplomatie. De opstellers (A. Bossaerts, L. Plessers en F. van Laar) formuleerden hun eisen als het volledig programma van de V.3. in die zin dat, zolang één van die eisen bleef bestaan, de Vlamingen niet gesteld waren op voet van volkomen gelijkheid met de Walen. Het was dus geen urgentieprogramma, maar een totale eis. In feite kan het Vlaamsch Programma van 1906 niet vergeleken worden met het verslag van de Grievencommissie. Het gaf zelfs de indruk van een vluchtig compilatiewerk. Opvallend is hier wel de ruime plaats die toegekend wordt aan het onderzoek van de toestand in het onderwijs te Brussel. In verband met het taalvraagstuk in de centrale besturen werd het woord bestuurlijke scheiding wel niet gebruikt, maar de voorgestelde hervorming kan moeilijk anders gezien worden.

In het kader van het congres van 18-19 augustus 1912, georganiseerd door de Katholieke Vlaamse Hogeschooluitbreiding, hield Van Laar een referaat over de actie van de hogeschooluitbreiding van de Antwerpse tak van het ANV.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog behoorde Van Laar tot de activistische groep van de Liberale Volkspartij Voor Vrede en Vrij Vlaanderen. In zijn voordrachten: Vlaanderen doorheen de eeuwen; de geschiedenis van zijn groei en van zijn verdrukkingen (28 december 1917) en Vlaanderens onzelfstandigheid; de Taalgrievan (1 februari 1918) pleitte hij niet alleen voor een Vlaams-nationale partij boven de bestaande politieke partijen, maar ook voor een zelfstandig Vlaanderen, want tweetaligheid in België betekende voor hem overheersing van de Vlamingen door de Walen en de franskiljons.

WERKEN: *Bijdrage tot de geschiedenis van de Vlaamische beweging te Antwerpen*, 4 dln. ([1911]-1914); - *Het Algemeen Nederlandsch Verbond en zijn werking op het gebied van de volkswikkeling te Antwerpen* (1912); - *Vlaanderen doorheen de eeuwen; de geschiedenis van zijn groei en van zijn verdrukkingen* (1917); - *Vlaanderens onzelfstandigheid. De Taalgrievan* (1918); - *Ken uw Taal*, 6 dln. (1936-1939).

LITERATUUR: H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, IV (1965).

JANINE BEYERS-BELL